Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөҥөөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаах Советын органа.

№ 44 (99) | Бэс ыйын 14 к. 1955 сыл. ОПТУОРУННЬУК | Сыаната 10 харчы.

Ыччаттар политическай билиилэрин өссө чиҥэтиэххэ

Комсомольскай политическай үөрэхтээһин систематыгар үөрэх дьыла бүттэ.

Быйылгы политическай үөрэхтээһин дьылын түмүктэрэ сорох куруһуоктарга занятиелар балачча үрдүк идейнэй-теоретическай таһымнаахтык, олох билиҥиҥи кэминнээҕи соруктарын кытта сибээстээхтик ыытыллыбаттарын көрдөрдө, тус бэйэнэн маркеистскай-ленинскэй науканы үөрэтии активнайдык тэнитилиннэ.

Куруһуоктарга уонна политическай оскуолаларга 55 комсомолецтар, кылгас бириэмэлээх курстарга 55 табаһыт уонна булчут комсомолецтар үөрэнэннэр, 53 комсомолецтар тус бэйэнэн үлэлээннэр бэйэлэрин политическай билиилэрин үрдэттилэр. Маны таһынан политическай үөрэҕиринэн 44 соҕоһа суох ыччаттар хабылыннылар.

Бу ааспыт үөрэх дьылыгар кэккэ итэҕэстэр салҕанан таһаарылыннылар. Ол курдук кэккэ маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр, холобура, райсовет иһиннээҕи комсомольскай тэрилтэ (секретарь таб. Григорьев) куруһуок истээччилэрин сүүмэрдээһиниҥэ аахайымтыата суох сыһыанпаспытыттан сорох истээччилэр куруһуоктан ууратталаан хаалбыттара.

Партия историятын кылгас курсун маҥнайгы уонна иккис сылыгар үөрэтэр куруһуоктар (пропагандистар т. т. Алексеева, Колесова) ыытар занятиелара намыһах идейнэй таһымнаахтык, олоҕу кытта сибээһэ суох, көрдөрөн үөрэтэр посоҕуола уонна «Коммунизм» колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр (секретардара т. т. Илларионова, Казинцев, Христофоров) тус бэйэнэн үөрэтээччилэр үлэлэрин хонтуруоллаабатылар, киниэргэ сөптөөх көмөнү оҥорботулар, бу эпиэттээх үлэҕэ сүрүн болҕомтолорун уурбатылар.

Тус бэйэнэн үлэлээн политическай билиилэрин үрдэтээччи комсомолец-специалистар т. т Павлуцкая С., Соломонова З. Тимофеева П., Николаев Е. уо. д. а. үөрэх дьылын ыытатыгар соччолооҕу үлэлээбэтилэр.

Ыраах учааскаларга баар табаһыт уонна булчут комсомолецтар ортолоругар политическай үөрэхтээһиҥҥэ кылгас болдьохтоох курстар эрэ ыытылыннылар, киниэргэ анаан дакылааттар, лекциялар сэдэхтик ааҕылыннылар, хаһыаттар, сурунаалдар наһаа хоһуттаттыллан тиэрдилиннилэр.

Куруһуоктар, политшколалар үлэлэриҥэр быһаарылаах оруолу пропагандистар ылыахтаах этилэр. Хомойуох иһин, сорох пропагандистар т. т. Васильева П., Алексеева Л., Колесова Е. үлэлэриҥэр эпиэтэ суохтук сыһыаннастылар.

ЫБСЛКС райкома пропагандистарга ситэтэ суох көмөнү оҥордо. Мөлтөх бэлэмнээх комсомолецтары үөрэтиҥэ үлэни тэрийбэтэ, тыа сиринээҕи ыччат киэһээҥи оскуолатын үлэлэриҥэр көмөну уонна хонтуруолу ситэтэ суох ыытта.

Политическай үөрэх дьылатын курдук итэҕэстэрдээҕин түмүгэр үгүс комсомольскай

Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставката үлэтин саҕалаата

Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставката 1955 сыл бэс ыйын 5 күнүгэр бэйэтин үлэтин саҕалаата. Кылаабынай кипрэр аанга—ССРС уонна союзнай республикалар былаахтара. «ТХБСВ» диэн кыһыл көмүс эмблемалаах вымпеллар тыал хоту тэлээрэллэр.

Күнүс 12 чааска митинг аһылынна. Гранит трибунаҕа, кылаабынай павильон иннигэр—правительство членнэрэ, тыа хаһаайыстыбатын бастыҥнара, столица партийнай, советскай уонна общественнай тэрилтэлэрин представителлэрэ.

Выставка аһыллыытыгар дипломатическай корпус членнэрэ уонна граница таһынааҕы дойдулартан кэлбит ыалдьыттар бааллар.

Митинни выставка Кылаабылай комитетын председателэ Л. А. Бенедиктов кылгас этиннэн аһар.

Ити кэнниттэн тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатын директарыгар академик П. В. Цицинҥэ тыл бэриллэр, кини экскурсаннары уонна ыалдьыттары истиҥник ҕэрдэлиир.

Выставка быйыл бэйэтин ис хоһоонунан быдан байытылынна,—диир таб. Цицин.—Кини тыа хаһаайыстыбатын тоҥсуу өрө көтөҕүү улууканнаах программатын советскай народ хайдах олохчо киллэрэн иһэрин көрдөрөр.

1955 сыллааҕы выставкаҕа кыттар бырааабы ылар иһин тэнийбит социалистическай куоталаһыы түмүгэр кини кыттыылаахтарын ахсаана 200 тыһыынчаны сабырыйда.

Выставка экспонаттара тыа хаһаайыстыбатын бары салааларын тоҥсуу өрө көтөҕүү программаларын олохчо киллэрии ыарахан индустрияны сайыннарыыга ситиһиллибит кыайыылар баар буолаллар, биһиги бөдөҥ социалистическай тыабыт хаһаайыстыбата капиталистическайдааҕар быдан ордугун түмүгэр ситиһиллибитин көрдөрөллөр.

Бурдук валовай хомуурун үрдэтии дьоһуннаах резервэлэринэн ыһыы сирин бүтүннүүтүн үүнүүтүн үрдэтии, туорахтаах культуралар ыһыыларын кырыс уонна оҥорбо сирдэргэ салгыы көҥэтии, хомуур саҕана сүтүү аҕыйатыы уонна кукуруза ыһыытын тоҥсуу эбилиннэрии буолаллар. Ити резервэлэри сатабыллаахтык туһанар выставка кыттыылаахтарын баай опыта павильоннарга киэҥник көрдөрүллэллэр.

Бурдук валовай хомуурун элбэтиигэ уонна сүөһү ситиитигэр аһылык базатын тэрийиигэ кукуруза—бары туорахтаах культуралартан саамай үрдүк үүнүүлээҕинэн уһулуччу суолталаах.

Партия Кини Комитета уонна ССРС Министрдэрин Совета быйыл олохтообут тыа хаһаайыстыбатын былааннаах саҥа системаларын бааraҕай соруктара чаҕылхайдык арыллан көстөллөр.

Колхозтай производстваны тэрийиигэ быһаарар күүс быһыытынан массыына-трактор станцияларын оруола бары өттүнэн көрдөрүллэр.

Колхозтар, МТС-тар уонна совхозтар хортуоппуйу, оҕуруот астарын, саахарынай сүбүөкүлэни, лүөҥ, көлөҥүнэни уонна атын элбэх культуралары үүннэриигэ бастыҥ опыттара отраслевай павильоннарга сырдатыллаллар.

Сүөһү ситиитигэр ситиһиилэр,—диир итиитэн салгыы таб. Цицин,—ааспыт сыллааҕар быдан киэҥник көрдөрүлүннүлэр. Сылдьааччылар үрдүк бородууксуйалаах сүөһүлэри ситии маастардарын, сүөһү ситээччи новатардар, зоотехниктар уонна ветеринарнай врачтар үлэлэрин прогрессивнай ньымаларын үөрэтиэхтэрин сөп.

Советскай промышленность тыа сирин үлэһиттэрин модун күүстээх техниканан хааччыйар. «Тыа хаһаайыстыбатын механизациялаһын уонна электрофикацгялаһын» павильонугар, МТС типовой уһаайбатыгар уонна аһаҕас площадкаларга араас массыыналар 1.400-тэн тахса холобурдара, ол иһигэр 260 саҥа типтэр туруорулуннулар.

1955 сыллааҕы выставкаҕа Кылаабынай комитет путевкаларынан Советскай Союз бары оройуоннарыттан, уобаластарыттан, кыраайдарыттан уонна республикаларыттан тыа хаһаайыстыбатын 350 тыһыынчаттан тахса үлэһиттэрэ сылдьыахтара. 10 тыһыынча бастакы экскурсаннар хайы-үйэ кэллилэр.

Граница таһынааҕы дойдулартан манна эмиэ элбэх ахсааннаах ыалдьыттар сылдьаллар.

Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставката, диэтэ түмүгэр таб. Цицин, Ийэ дойдута чэлгийэ сайдарын уонна бөҕөргүүрүн иһин бары күүһүн-күдэҕин биэрэр советскай народ эйэлээх дьулуһууларын итэҕэтиилээх холобура.

Таб. Бенедиктов Кылаабынай комитет сорудаҕынан 1955 сыллааҕы Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатын аһыллыбытынан биллэрэр уонна ыалдьыттары павильоннары көрөргө көрдөһөр.

ССРС былааҕа Советскай Союз Государственнай Гимнин дорҕоонноругар Кылаабынай павильон үрдүгэр көтөҕүллэр. Павильоннар үрдүлэриниэн союзнай республикалар былаахтара тэлээрэллэр. Фонтаннар үрдүктүк ыһар уулара чөмчүүк тас курдук кылабачыһаллар.

Митинг бүтэр, кини кыттыылаахтара выставканы көрүүнү саҕалыыллар. Павильонтан павильоҥҥа ааһан, биһиги унаара-мэнээрэ биллибэт дойдубут иэнинэн сылдьардыы, советскай дьоннор өрө күүрүүлээх үлэлэрин уйгуларын биһириллэр.

1955 сыллааҕы выставка үлэтэ саҕаланыыта советскай бааһынай аймах олоҕор, биһиги народпут бүттүүнүн олоҕор сүҥкэн суолталаах событиенан буолар.

(ССТА).

Үлэһиттэр үнсүүлэригэр уонна сайабылыанньаларыгар болҕомтолоохтук сыһыаннаһыахха

ССКП КК общественнай уонна государственнай тутулу хаһаайыстыаҕар да бөҕөргөтөргө, бары партийнай уонна советскай тэрилтэлэр иннилэригэр күннэтэ эпиэттээх соругу туруорар. Киһи туһугар итинник истиҥ кыһамныы биһиги партиябыт уонна государствабыт хаһан да халбаҥнаабат төрүт политикатынан буолар.

ССРС Конституциятынан бэриллибит советскай дьоннор политическай уонна үлэҕэ, сынньаланҥа, онтон да атын личнай, ону тэҥэ үпкэ-аска бырааптарын, ханнык баҕарар кэпиилэртэн харыстааһыны партия уонна правительство ытык эбээһинэс курдук көрөн туруорар.

Биһиэхэ, народ бэйэтин дойдутугар толору бырааптаах хаһаайынынан буолбут советскай сирбитигэр, бары тахсар сокуоннар кини бэйэтин волятынан оҥоһуллаллар. Онон үлэһиттэр үнсүүлэригэр уонна сайабылыанньаларыгар сэргэхтик уонна кыһамныылаахтык сыһыаннаһыы былаас органнарын, общественнай тэрилтэлэр уонна бирдии дуоһунастаах дьоннор бастакы уочараттаах абээһинэстэринэн буолар.

Үнсүүнү аҥардас үлэһиттэр бырааптарын кэһиҥэ эрэ оҥоһуллубут тыллабыр курдук сыаналаабакка, маны советскай бэрээдэги уонна социалистическай сокуоннаһы кэһиилэр чахчыларын сөптөөх органнарга тыллааһын курдук көрөн болҕомтолоохтук сыһыаннаһыахха.

Хомойуох иһин, биһиги оройуоммут үгүс тэрилтэлэрин салайааччылара үнсүүлэри уонна сайабылыанньалары быһаарыыга олус көтүмэхтик, наһаа даргытык сыһыаннаһаллар. Ону соторутааҕыта ыытыллыбыт бэрэбиэркэ даҕаны түмүгэ толору бигэргэтэр. Ол курдук, биир да тэрилтэ салайааччыта үнсүүлээх дьоннору приемнааһыҥа аналлаах күннэри уонна чаастары оҥостубатахтар.

Тэрилтэлэргэ тылынан уонна суругунан үнсүүлэри регистрациялыыр сурунааллар суохтар, ол түмүгэр төһө үнсүү уонна сайабылыанньа киирэн баран быһаарыллыбыттара, эбэтэр таах хаалбыттара биллибэт.

Райпо урукку председателэ таб. С. Барахов—55, райсовет тыа хаһаайыстыбатыгар управлениетын начаалынньыгын эбээһинэһин толоро сылдьыбыт таб. Н. Романов—5-кэ тиийэр үлэһиттэр үнсүүлэригэр уонна сайабылыанньаларыгар тохсунньуттан ылата эпиэттээбэтэхтэр. Таб. Барахов ити сайабылыанньалары сүнньүнэн быһаарбакка эрэ үрдүгэр «отказано» диэн резолюция уура-уура халыҥ папкаҕа тигэн испит, оттон үнсүүлээххэ бу туһунан эпиэтэ оҥоһуллубакка сылдьар.

Киирбит үнсүүлэри уонна сайабылыанньалары туһаннаах тэрилтэ салайааччылара уонна кииилэр солбуйааччылара эрэ быһаарыахтаах эбит буоллахтарына, бу дьыаланы атын үлэһиттэргэ быһааттара сатыыр омсолоох практика биһиэхэ эмиэ баар.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар таб. Ушманов кинии «Победа» колхоз Бүлүү оройуонугар сылгы атыылаһыннара ыытан баран, эргиллэн кэлбитин кэннэ квартирнай орускуотун төлөөбөтөҕүн үнсэн суруйбутугар, инструктор-бухгалтер таб. Бенчик «колхозтааххa ханнык да квартирнай төлөммөт» диэн иллии баттаан туран сыыһа быһаарыыны биэрбитэ. Ити курдук үп оройуоннааҕы салаатын сэбиэдиссэйэ таб. М. Макаров үлэһиттэр үнсүүлэригэр ырааҕынан ситэтэ суохтук эпиэттиир.

Райсовет культураҕа салаатын уонна сибээс оройуоннааҕы хонгуоратын салайааччылара т.т. П. Григорьев, С. Постников бэйэлэрин аллараатыгы учреждениеларын салайааччылара үлэһиттэр үнсүүлэрин хайдах быһааран иһэллэрин туһунан бэрэбиэркэлээн дьаһал ылалларын оннугар, хас да сыл устата бу үлэнэн олох дьарыктаммакка олороллоро инникитин тулуйуллуон табыллыбат.

Тэрилтэлэр салайааччылара уонна нэһилиэктэр Советтара бу боппуруоһунан тиһигин быспакка дьарыктаныахтаахтар. Оттон ити тэрилтэлэр кэнники үс сыл устата биир да боппуруоһу бэйэлэрин туһаайыах органнарыгар көрбөтөхтөрө бу улахан государственнай суолталаах дьыалаҕа аахайымтыата суохтук сыһыаннаспыттарыттан атыннык сыаналыахха сатаммат.

Райисполком уонна кини салааларын, онтон да атын тэрилтэлэр салайааччыларын инники соруктарынан үлэһиттэр үнсүүлэрин уонна сайабылыанньаларын көрүүнү уонна быһаарыыны кылгас бириэмэ иһинэн бэрээдэктээһин уонна маныаха сөптөөх хонтуруолу олохтоохун буолуохтаах. Үнсүүлэргэ ханнык быһаарыы ылыллыбытын туһунан туһаайыах дьоннорго тутатына эпиэттээн иһин олохтонуохтаах.

П. Иванов,
оройуон прокурора.

Кинигэ—билии төрдө

Маассаны коммунистическай тыыҥҥа иитиигэ биир суол бочуоттаах уонна эпиэттээх литература бастыҥ айымныыларын: «Эдэр гвардия» (Фадеев), «Ыраас сусбастаах

Оройуон сулууспалаахтара итиэннэ рабочайдара библиотека ыытар маассабай үлэти-

Индия Республикатын премьер-министрэ Джавахарлау Неру Москваҕа кэлиитэ

Индия Республикатын премьер-министрэ уонна атын Дойдулардааҕы Дьыалатын министрэ Джавахарлау Неру итиэннэ кинини ариаллыыр дьоннор бэс ыйын 7 күнүгэр Москваҕа официальнайдык ыалдьыттыы кэллилэр.

18.00 чааска Советскай Союз уонна Индия Республикатын Государственнай былаахтарынан киэргэтиллибит Кинн аэродромҥа самолет кэлэн тохтоото.

Ыалдьыттары т. т. Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, РСФСР Министрдэрин Советын Председателэ А. М. Пузанов, Министрдэр, Министрдэри солбуйааччылар, столица үлэһиттэрин представителлэрэ, бэчээт представителлэрэ көрүстүлэр. Кэлбит дьоннору Индия Республикатын ССРС - тааҕы Чрезвычайнай уонна Полномочнай посола К. П. Ш. Менон, Советскай Союз Индия Республикатынааҕы Чрезвычайнай уонна Полномочнай посола М. А. Меньшиков, ону тэҥэ Москваҕа аккредитуйдаммыт посольстволар уонна миссиялар баһылыктара көрүстүлэр.

Көрсүһүүгэ бочуотунай харабыл туруорулунна итиэннэ Советскай Союз уонна Индия Республикатын Гимнэрэ толорулуннулар.

Индия Республикатын премьер-министрэ Джавахарлау Неру микрофон иннигэр тыл эттэ.

Ыалдьыттар автомашиналарынан аэродромтан тахсан Москваҕа Д. Неру резиденциятынан анаммыт дьиэҕэ барыларын столица уонунан тыһыынча үлэһиттэрэ итиитик эҕэрдэлииллэр.

(ССТА).

„Эйик“ агитатардара

Партия уонна правительство тыа хаһаайыстыбатын тосту өрө көтөҕүүгэ ылыммыт ууруохтарын нэһилиэнньэ киэҥ араҥатыгар тиэрдиигэ уонна өйдөтүүгэ бары маҥнайгы сүһүөх партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр сүрүн оруолу ылаллар.

Агитационнай-маассабай үлэ төһө үчүгэйдик туруорулларда, колхозтар бары салаа үлэлэригэр үчүгэй көрдөрүүлэр ситиһиллэллэр.

Бу соругу толоруурга «Эйик» нэһилиэгинээҕи партийнай уонна комсомольскай тэрилтэлэр агитатардара агитационнай-маассабай үлэни балай да тупсаран эрэллэр.

Агитколлектив колхоз ыраах учааскаларыгар агитационнай-маассабай үлэни ыытыыга өр сыл үлэлээбит опыттаах агитатардары сыһыартаабыта, ол түмүгэр бары колхозтаахтар агитациянан бука барылара хабылыннылар.

Кинилэр күүстэринэн кэнники биир-ый устатыгар нэһилиэнньэ ортотугар икки лекция, биэс дакылаат ааҕылыннылар, алта бэсиэдэлэр ыытылыннылар.

Маны таһынан производственнай учаастактарга икки «Боевой листоктар», биир истиэнэ хаһыата таһаарылыннылар, икки фотомонтажтар оҥоһулуннулар. Агитатардар агитационнай-маассабай үлэни ыытыларыгар анаан икки төгүл семинар оҥоһулунна уонна нэһилиэк активтарын сүбэ мунньаҕа ыытылынна.

«Эйик» колхоз колхозтаахтара партия Киин Комитетын тохсунньутааҕы Пленумун ууруааҕын олохчо киллэриигэ колхоз бары салаа үлэлэригэр кыһамныылаахтык, үрдүк көрдөрүүлээхтик үлэлиилэр.

И. Порядин.

БУЛТ ТЭРИЛЛЭРИН ӨРӨМҮӨННЭЭҺИҤҤЭ КЫҺАМНЬЫНЫ УУРУОХХА

Кылааннаах түүлээҕи элбэхтик бултааһыҥҥа бэлэмнэнии үлэ улахан оруолу ылар. Ол иһин сайыҥҥы кэмҥэ булт тэриллэрин сөп буолар ахсаанынан саҥа оҥоруу уонна өрөмүөннээһин ыытыллыахтаах.

Бу соругу толоруурга Сухаана нэһилиэгинээҕи «Победа» колхоз салайааччылара аахайымтыата суох сыһыаннаһаллартан туундара учаастактарыгар паанны саҥа оҥоруурга итиэннэ өрөмүөннээһиҥҥэ сыһыарыллыбыт түөрт колхозтаахтар соччолоох үлэни ыытатылар.

Паанны оҥорооччулар Данилов М., Христофоров Х. күн бүгүнүгэр диэри саҥа паастар оҥоһуллар мастарын кэрдэн туундараҕа миэстэтигэр киллэрбэтилэр.

Аастыт сылларга паастары өрөмүөннээһин уонна саҥа оҥоруу ыытыллыбатаҕа, колхоз түүлээх бултааһынын быйылгы сезоннааҕы былаанын толорботоҕор биир сүрүн бириҥчиилэнэн буолар.

Түүлээҕи бултуур тэриллэри өрөмүөннээһиҥҥэ үлэлиир колхозтаахтар аастыт сыллааҕы алҕастары туоратан, бултка тэрээһиннээх бэлэмнэниини хаачыйаллара наада.

И. Христофоров.

Редактор М. Л. БАИШЕВ.

дакцияҕа киирэр сурук төттөрү бэриллибэт.

саана 400 экз. *МЛ -00091.*